شـــعـــر

## سوری

عاصم اردبیل

فلکین قانلی الیندن بیر آتیلمیش یئره اندی
بیر فلاکت آنانین جان شیره سیندن سودون امدی
بوللو نیسگیل شله سین چیگنینه آلدی
تای توشوندان دالی قالدی
ساری گول میثیلی سارالدی
گونو تک باغری قارالدی
درد الیندن زارا گلدی
گونو گوندن قارا گلدی
خان چوپان سیز سئله تاپشیرسین اؤزون،
یوردوموزا بیر سارا گلدی.
بیر وفاسیز یار الیندن یارا گلمز سانا گلدی
بیر یازیق قیز جان الیندن جانا گلمز جانا گلدی
گئچه جکده الموت دامنه سیندن بورایا درمانا گلدی
بیر آدامسیز سوری آدلی
الی باغلی
دیلی باغلی
سوری کیمدیر؟ سوری بیر گولدو جهنمده بیتیبدیر
سوری بیر دامجی سو گؤزدن آخاراق اوزده ایتیبدیر
سوری یول یولچی سودور ایریده یوخه دوزده ایتیبدیر.
سوری بیر مرثیه دیر اوخشایارق سؤزده ایتیبدیر
او کؤنوللرده کی ایتمیشدی ازلدن اودو
گؤزدن ده ایتیبدیر
سوری بیر گؤزلری باغلی
اوزو داغلی
اولوب هاردان هارا باغلی
بوشلاییب دوغما دیارین اوموب البته یاریندا
ال اوزوب هر نه واریندان
قورخمایيب شهریمیزین قیشدا
آمانسیز بورانیندان، نه قاریندان
گزیر آواره تاپا یاندیریجی دردینه چاره تاپا بیلمیر
چوخ سؤیر عشقینی باشدان آتا آمما تاپا بیلمیر
آوا باخ آوچی دالینجا قاچیر آمما چاتا بیلمیر.
ایش دؤنوب لیلی دوشوب چوللره مجنون سوراغیندا
شیرین الده تئشه داغ پارچالاییر
فرهاد اوتورموش اوتاغیندا
تشنه لب قو نئچه گؤر جان وئری دریا قیراغیندا
گؤزده حسرت یئرینی خوشلاییب، ایبهام دوداغیندا
وارلیغین سون اثری آزقالیر ایتسین یاناغیندا
سانکی بیر کؤزدی بورونموش کوله وارلیق اوجاغیندا
کؤزه ریر پیلته کیمی یاغ تؤکه نیب دیر چیراغیندا
بوی آتیر رنج باغیندا
قوجالیر گنج چاغیندا
بیر آدامسیز سوری
آدلی الی باغلی
سؤزو داغلی
سوری جان اومما فلکدن، فلکین یوخدی وفاسی
نه قدر یوخدی وفاسی، او قدر چوخدی جفاسی
کؤهنه رقاصه کیمی هر کسه بیر جوردی اداسی
او آیاقدان دوشه نی ایستییر آیاقدان سالان اولسون
او تالانمیش لاری ایستر گونو گوندن تالان اولسون
او آتیلمیش لاری ایستیر هامیدان چوخ آتان اولسون
او ساتیلمیش لاری ایستیر قول اندرکن ساتان اولسون
فلکین نظمی ازلدن اولوب اضدادینه باغلی
قاراسیز آغلار اولانماز
دره سیز داغلار اولانماز
اولوسوز ساغلار اولانماز
گره ک هر بیر گؤزله دانا چیرکین ده یارانسین
بیری ائتسین یئره گویدن بیری عرشه اوجالانسین
بیری چالسین ال آیاق غم دنیزینده، بیری ساحیلده
سئوینج ایله دایانسین
بیری ذیلت پالازین باشه چکیب یاتسادا آنجاق،
بیرینین بختی اویانسین
بیری قویلانسادا نعمت لره یئرسیز، بیری ده قانه
بویانسین
آی آدامسیز سوری آدلی
ساچلاریندان داراباغلی
نئیله مک ایش بئله گلمیش
چول گولنده گوله گلمیش
فلکین اگری کمانیندا اولان اوخ آتیلاندا دوزه دگمیش
دیلسیزین باغرینی دلمیش
اگری قالمیش دوزو اگمیش
اونو خوشلار بو فلک ائل ساراسین سئللر آپارسین
بولبول حسرت چکه رک گول ثمرین یئللر آپارسین
قیسی چؤللرده قویوب لیلی نی محمل لر آپارسین
خسروی شیرین ایله ال اله وئرسین
فرهادین قامتین اگسین
باخاراق چرخ زمان نشئه یه گلسین کئفه دولسون
سورولار سولسادا سولسون
بیری باش یولسادا یولسون
سیسقا بیر اولدوز اگر اولماسا
اولدوزلار ایچینده بو سما
ظولمته دولماز
داش آتان کول باشی قویموش داشینی اؤزگه یه آتماز
سن یئتیشسن هدفه اوندا فلک مقصده چاتماز
داها افسانه یاراتماز
سوری آی باشی بلالی
زامانین قانلی غزالی
سوری بیر قوشدو خزان آیری سالیبدیر بوواسیندان
ال اوزوبدور آتاسیندان
جوجه دیر حئیف اولا سود
گؤزرمه ییب اصلا آناسیندان
او زولئیخا کیمی یوسف ایین آلمیر لیباسیندان
بونا قانع دیر تنفس ائلی بیر یار هاواسیندان
درد وئرن درد وئریب
آمما خبری یوخ داواسیندان
آغلاییب سیتقایاراق بهره آپارمیر دوعاسیندان
او بیر آیینه دی رسام چکیب اوستونه زنگار
اوندا یوخ قدرت گفتار
اوزو چیرکین دیلی بیمار
گنج وقتینده دیل آزار
گؤزه سن کیمدی خطاکار
گؤزه سن کیمدی خطاکار

شـــعـــر

## آغلایین آغلاییر اورمو دریاسی

علی کوشان

گؤزل لر گؤزلی، گؤل لر گلینی
زرتوشتون یوردونون غمگین دنیزی
اود توتوب یانیری، آلا ولانیری
چاغیریر ایمداد اسیزینن بیزی
آغلایین! آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو ــ یوواسی
گئچمیش زامانلاردان یادیگاریمیز
تاریخ لر بویونجا آد، نیشانی وار

طوفانلار باش اگیب اونون اؤنونده
آیاقدادیر هله مؤحکم، اوستوار
آغلایین! آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو ــ یوواسی
گلمه بیر ساحیله آیین گمیسی
گؤزل لر ساحیلده نازیله گزمیر
داها لپه لرین گوجو قالمایيب
چیلپاق آیاقلاری قوملاردا ازمیر

آغلایین! آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو یوواسی
یاندیقجا قیسالیر اوزون اته گی
گؤزوندن دامالییر اودلو دامجیلار
اومود بولاقلاری رؤیالارینده
قورویوب، یئرینه دولوب آجیلار
آغلایین! آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو ــ یوواسی

تموزون گونشی قمچی الینده
یارالی سینه سین نیشانه توتوب
سیزلایان قلبیندن آخان قانلاری
سوزمه ییب اته گه سینه ده اوتوب
آغلایین! آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو یوواسی
یانار اتگینده هر آخشام چاغی
سینیق پوزقون سازا بنزه ییر شپه سی

قیریق تئل سایاقی خیریللاماقدا
آیریلیر پرده دن، چیخمیر نفسی
آغلایین! آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو یوواسی
دوزلاخ لار آچیب لار آغیزلارینی
اونون وارلیغینی اوتماقدادیلار
سانکی بیر جه ویزیین ایچین یئییرلر
قابیغین اوزاقا آتماقدادیلار

آغلایین! آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو ــ یوواسی
رؤیالاردا گؤزرور دیلک یئلکمی
بیر بیک میثالی یاتیب قوینوندا
دالغالاریير قالیر سینه سی اوسته
اونوندا قوللاری بیک بوینوندا
آغلایین آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو یوواسی

قالین دامارلاری چوخ اینجه له شیب
باراندوز، نازلوچای، سیمین
قورویوب
زرینه، آجی چای سولاری آخمیر
سوسوزلوقون اودی جانین بورویوب
آغلایین! آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو ــ یوواسی
آدالار سوکوتدا هر گئجه گوندوز

دورنالارین یولون گؤزله مکده دیر
اوردک لرین، قازین سس ــ صداسی یوخ
آوچیلار، سس لری دینله مکده دی.
آغلایین! آغلاییر اورمو دریاسی
اود توتوب یانیری یوردو ــ یوواسی
آیریلیق سئون لر، ال لری قانلی
یارالی سینه سین یاخیب یاریلار
قوجامان دریامیز ایکی بؤلونوب
ساغ قولون سولوندان دا آییریلار

شـــعـــر

## وطن ایله من

کریم گل اندام

وطن ایله من بیر دوستاقدابیق
وطن یارالی ، یورقون ، یوخودا
من قولو باغلی، گرگین
وآبیق !/ وطن ایله من بیر دوستاقدابیق!
دورنالار کؤچومش، جویورلر قاچمیش،
فیلامینقولار بیزدن یان آچمیش،
جان اوسته وطن!/ اگنینده کفن !/ دوزلاق ایچینده،
بؤیرو اوسته قابیق!!/ وطن ایله من ، بیر دوستاقدابیق!!
۲۱ آذر، چالساقدا ظفر/ آنا دیلیمیز چیچکلنسه ده ،
آرزیلاریمیز گئرچکلنسه ده ،
دوغدو فیتنه لر و ، نه لر ، نه لر !!
بوغدوبیزی شر ، /اولمادیق سابیق!
وطن ایله من ، بیر دوستاقدابیق !
چاغیر دئمه کی، دیلیم باغلیدیر !
آچا بیلمه رم، الیم باغلیدیر!
من سنه باغلی یارالی وطن !
قاچمارام، باخما ، یولوم باغلیدیر !
ایللر یاریندان آرالی وطن !/ بیر ــ بیره بنزر، بیر بیره تابیق!
وطن ایله من بیر دوستاقدابیق!
وطن یارالی ، یورقون ، یوخودا،
من ، قولو باغلی ، گرگین و
آبیق !/ وطن ایله من ، بیر دوستاقدابیق!!

### ایکینجی دونیا موحاریبه سینده فاشیسم اوزه رینده غلبه دن ۷۲ ایل کئچیر

# هیتلرین اوتاغینا گیره ن آذربایجانلی کیمدی

**چنگیز علی اکبر اوو ایکینجی دونیا ساواشیندا روس اوردوسونون آغیر خمپاره آتان هنگ‌ــ ین کوماندیری بیر موصاحیبه ده:**

۱۹۲۵ جی ایلین ۳۰ اگوست تاریخینده باکی شهرینده آنادان اولموشام.آتام ۳۲ یاشیندا وفات ائدیب. آنام و مندن ایکی یاش بؤیوک باجیم لا بیرلیکده یاشاییردیق. اورتا تحصیلیمی باش ووردوقدان سونرا ۱۹۴۳ — جو ایلین فئورال آیینداا اوردویا چاغیریلدیم .سومقاییت داکی احتیاط " هنگ" ده ۶ آی مشق ائتدیکدن سونرا بیزی جبهه یه یولا سالدیلار.

۴۱۶ــ جی لشگرین ، ۱۳۷۴ نؤمره لی آرپی جی آتان گردان— یندا یئر آلمیشام.جبهه حیاتیم لشگر ایله بیرلیکده باشلاییب. بیزده او واختلار وطن پرورلیک روحو گوجلوایدی،چونکی "سازمانهای پیشگام نظامی"چوخ فعال ایدیلر.

اورتا مکتبی اعلا قیمت لرله بیتیرمیشدیم.او واخت کی قایدالارا گؤره اورتا مکتبی یاخشی قیمت لرله بیتیرن لر ایسته دیکلری مکتبه ایمتحان سیز قبول اولونا بیلردیلر. منیمده بئله بیر شانسیم وارایدی.آنجاق وطن سئوگیسینه گؤره حربی کومیسارلیغا گئدیب کؤنوللو جبهه یه گؤنده ریلمه ییمی خواهیش ائتدیم.

۱۸ یاشیم تامام اولموشدی،منی حربی کومیسارلیغا دعوت ائتدیلر و او واخت بیزیم مشهور ۴۱۶ــ جی لشگرین، شیمالی قافقازدا بیر چوخ اوغورلو دؤیوشلری اولموشدو.

**● ۱۷ یاشلی بیر گنج اوچون گوللە سسی،اینسان اؤلدورمک، عوموميیت لە موحاربە ، دهشتلی گلمه دی می؟**

البته جبهه حیاتی تامام باشقا ایدی.بیز سانبئق تپه لرینین یاخینلیغیندا مؤوقعه توتموشدوق.آلمانلار هوندورلوکده مودافیعه خطی یاراتمیشدیلار.اونلار بیزی یوخاریدان موشاهیده ائدیردیلر.

آلمانلار بیزیم مؤوقعه لریمیزه ایسته نیلن آن ،آتش آچیردیلار.بیر آز بیزهمین مؤوقعه لرده دوردوق.سونرا "تاقانروقا" هوجوما کئچمه یه باشلادیق. اورادا آتشین نه اولدوغونو ، دوشمن آتشین دن قورونماق اوچون هانسی اصول لاردان ایستیفاده ائتمه ییی اؤیره نمیشدیم.دؤیوشه تام حاضیرایدیم.بیزیم جبهه ده قورخو حیس اولونموردو. چونکی هر آن اؤلوم له راستلاشیردیق.

بونا گؤره ده اؤلوم بیزه عادی لشمیشدی.عینی زاماندا قارشیمیزا غلبه قازانماق تاپشیریغی قویولموشدو.منده دؤیوش روحو او قدر یؤکسک ایدی کی،بیر ایل ۹ آی سنگره فاصیله سیز ،آرخایا چکیلمه دن دؤیوشموشم..

**● سیزین لشگرینیز یالنیز آذربایجانلیلاردان عیبارت یدی؟**

۴۱۶ــ جی لشگر ، ۱۹۴۲ــ جی ایلده آذربایجاندا تشکیل اولونموشدو.اساس دؤیوشچولر آذربایجانلیلار ایدی.آمما دؤیوش لر داوام ائتدیکجه ،اؤلن و یارالانان عسگرلرین یئرینه یئرلی ساکین لردن گنج لر قوشولوردو. آرامیزدا روس لار و اوکراییین لیلار دا وار ایدی. گورجولر و ائرمنی لر ایسه آز ایدی.اونلار دا آذربایجان دا یاشایانلار ایدیلار.

**● هانسی دؤیوش لرده ایشتیراک ائتمیشدینیز؟**

۱۹۴۳ــ جو ایلین اگوست آیینداا "آزوو" دنیزین ساحیل لرینده ، لشگر هوجوما کئچدی.۱۳۰ــ جو لشگر ایله برابر تانک قوشون لاری دا بیزه کؤمک ائدیردی. لشگرین " راستوو" ولایتینده بیرینجی غلبه سی" تاقانروق" شهرینین آزاد اولونماسی ایدی. بو شهر یازیچی" آنتون چئخووون" اونار( ثابت) شهری دی.بونا گؤره ده لشگره "تانقروق" آدی وئریلمیش دی.دؤیوشلریمیز اوغورلا باشلامیشدی.اوردوموز ایره لی له دیکجه اوکراییینین جنوب ایستیقامتینده کی تورپاقلار آزاد ائدیلیردی. لشگریمیز داها ۲ اونار مولدووانین" پایتختی کیشین یووو آزاد ائتدی."پروت "چاپینا چاتاندا ایسه لشگر قیسا مودتده فرق لندیینه گؤره " تاقانروق" فخری آدینا ایکی اوردئن( درجه) علاوه اولوندو.

داها ۲ اونار بیزی لهستانین پایتختی ورشووانین یاخینلیغینا گؤنده ردیلر.اورادا دؤیوش حاضیرلیغی کئچن دن ۲ اونار برلین ایستیقامتینده هوجوم باشلادی. لهستانین بیر چوخ شهرلرینی،یاشاییش منطقه لرینی دوشمن دن آزاد ائتدیکدن ۲ آونا لهستان ایله آلمانیا شهرینده کی "اودئر" چاپینا چاتدیق.

"اودئرین" ساحیلین ده کی" کوسوین" شهرینی آزاد ائتدیکده سونرا بؤیوک برلین عملیاتی باشلادی .لشگریمیز اورادا بؤیوک قهرمانلیق گؤسترردی.ماین ۱ ــ ده برلینین آلینماسی ایله غلبه نی قئید ائتدیک.

**● برلین دؤیوشو یادینیزدا نئجه قالدی؟ هانسی صحنه لر هله گؤزونوزون اؤنونده جانلانیر؟**

برلین دؤیوشو چوخ گرگین کئچمیشدی.بونو اول کی دؤیوش لر له موقاییسه ائتمک اولماز.برلین ۴ میلیون اهالیسی اولان شهرایدی.دوزدوز، اهالینین چوخو شهردن کؤچوب گئتمیشدی.اورادا چوخ آدام قالمامیشدی.تصور ائدین نهنگ بیر شهر ده تانک لاردان، توپ لاردان آتش آچیلیردی."آویاسیا" شهری بمبا لابیردی.بئله بیر شرایط ده بیلمیردین کی آتش هاراداان آچیلیر.هانسی پنجره اویوغوندان( شکاف)،هانسی زیرزمی دن....

اینسانلار هر آددیم دا اؤلوم له اوزــ اوزه ایدیلر.برلین دؤیوشلرینده تقریبا ۳۲۰ مین اینسان اؤلموشدو.غربده ایسه ایدیعا ائدیردیلر کی گویا بیز برلین ده ۸۰۰ مین دن چوخ ایتکی وئرمیشیک.

کوچه نین بیر طرفیندن او بیری طرفه کئچمک مومکون دئییل دی.فاشیست لر بوتون جبهه لردن گئری چکیلیب.برلین ده جمع لشمیشدیلر.متفیق لرین قوشون لاری برلینه گیره بیلمه دیلر.اونلار آلمانیادان آخان " ائلبا" چاپینا قدر گلمیشدیلر.

.

برلین ده باش وئریلن حادیثه لر هله ده یادیمدان چیخمایيب.بیزیم مینا آتانلار ( آر پی چی ) دسته سینین کوماندئریمیز " ذاکیر حسین اوو ایدی. او بیزیم " هنگ" ین پیادا حیصه سیندن یاشی ۵۵ دن چوخ اولان اکبر آدلی بیر کیشینی اونلارین کوماندیرینین راضی لیغی ایله دسته یه گؤتورموشدو. اکبر یاشلی ایدی، هنگ له بیرلیکده ایره لی گئده بیلمیردی.

برلین دؤیوش لرینده هوندور مرتبه لی بینانین زیرزمی سینده اکبر کیشینی یانیمیزدا ساخلاییردیق. همیشه دئییردی که منی ۵ اوشاق گؤزله ییر. گؤزله ییرم موحاربه قورتارسین،گئری قاییدیم. بیز بو زیرزمی دن موشاهیده ائدیردیک، دؤیوشوردوک،آلمان لار بیزیم طرفه آتش آچدیلار.اکبر هلاک اولدو.همین گون برلین ده آتش کسیلدی.آلمانلار تسلیم اولدولار.اونون حیاتی ایسه موحاربه نین بیتمه سینه بیر نئچه ساعات قالمیش بیتدی. موحاربه دن ۷۰ ایلدن چوخ واخت کئچیر.باش وثره ن حادیثه لر هله ده گؤزومون اؤنونده دیر..

**● ۱ ایل ۹ آی ووروشماق،آیلار لا سویوق سنگر ده یاتماق سیزین اوچون چتین دئییل دی می ؟**

من موحاربه ده ۵ ایل ۲ اونا دا آلمانیا دا قوللوق ائتدیم.بیزیم لشکر گوجلو اولدوغونا گؤره اونو آلمانیادا ساخلادیلار.اوردودان، ۱۹۵۰ــ جی ایلین یایيندا ترخیص اولوندوم

جبهه یه گئده نده بیر آرزوم وارایدی کی ،ساغ سالامات ائوه قاییدیم.اؤز یئریمده یاتیم.دؤیوشده یاتماق دئییلن آنلاییش یوخدور.شینئلیمیزی قارین اوستونه سالیردیق،عسگر یولداشیملا کوره ک کوره یه وئریب اوزانیردیق.

**● غلبه نی نئجه قئید ائتدینیز؟ غالیب گله جه بینیزی گؤزله ییرمی دینیز؟**

سحر ساعات ۱۰ ــ ۱۱ راده لرینده آتش کسیلدی. چیخدیق یاخینلیقلاردا کی محله لره گؤز گزدیره ک کی، نئجه شهردیر.بیر میثالنا گلدیک کی بؤیوک بیر بینا وار. قاپیسیندا دا آغ خالاتلی آدامlار دایانیب.اورادا یارالی آلمانلاری یئرلشدیرمیشدیلر.عسگر یولداشیملا اورادا کی اوتوراجاق لاردان بیرینده ایلشدیک. ۱۰ ــ ۱۵ دقیقه دن سونرا خسته خانادان ایکی نفر آغ خالاتلی جاوان قادین بیزه ساری گلدی.بیری آلمان قیزی،بیری ایسه چئخیالی.

آلمان قیزی بیزه یاخینلاشیب نسه دئدی.من بعضی سؤزلری باشا دوشدوم.بعضی لرینی ایسه یوخ.چون کی آلمان دیلینی بیر او قدر ده یاخشی بیلمیردیم.آلمانین یانیندا کی چئخیالی قیز باشا دوشوردو.او منی اؤلرینه دعوت ائتدی.اونلار کاسیب ایدیلر.من اونلار اوچون دسته میزدن آذوقه گتیردیم.چون کی آلمانلار موحاربه یه گؤره چوخ آجلیق چکیردیلر.

آتش کسدن سونرا برلین ده آلمانلار بیزه قارشی مهربان داورانیردیلار.

قئید ائتمک کی من هیتلرین اوتاغیندا دا اولموشام. او زامان قاراوول رئیسی ایدیم.هیتلرین اقامتگاهینی بیزیم لشکره تاپشیرمیشدیلار.

۹ مرتبه لی زیرزمی دی.۴ مرتبه آشاغیيا دوغرو اوتاق لاری گزمک اولوردو.قالان مرتبه لری سو باسمیشدی.

هیتلریــن اوتاغــی تخمینــا ۸۰ــ ۹۰ متــر مربــع اولاردی.اونــون یــازی میــزی ده قالمیشــدی.اقامتگاهی الــه کئچیــرن عسگــر لــر اوتاغی تالاییب چاپمیشــدیلار. آلمــان اوردئن لــری، نیشــان لاری، آیاقلاریمیزیــن آلتینا ســپه لنمیشــدی.

هیتلریــن اوتاغینــدا کی صندلی آلمانیانیــن بایراغی قالمیــش دی.آی یاریــم اورادا قــاراوول خیدمتی چکدیک. آرامیــزدا "میخاییــل مارقوریــچ "آدلی یهــودی واردی.او هیتلرین اوتاغینــدا اوتوروب دئییــردی کی، آمان تانریم. گؤر یهــودی بالاســی هــارادا اوتوروب.

هیــچ واخــت اینانمازدیــق کی،نــه واختســا هیتلریــن اوتاغینــدا اولاریق.هیتلر آلمانلارین دؤشــونجه سینی تامام دییشمیشدی.

برلیــن الــه کئچیرلیندن ســونرا اؤلــوم دوشــرگه لرینــدن بیرینــه داخیــل اولــدوق.اورادا متفیــق لریمیزیــن طیــاره چیلری،آلمانیانی بمبالایان عسگرلر اسیر ساخلانیلیردی.

فاشیست لرین بوتون ایشغال ائتدیک لری یئرلرده بــو جــور دوشــرگه لــر وارایدی.اونــلار اســیرلردن قــول کیمــی ایستیفاده ائدیردیلر. کیمســه ســسینی چیخاردان کیمــی گوللــه لــه بیردیلر..بیزیــم اســیرلردن چوخــو آجیندان اؤلموشــدو.آلمانلار اونلارا قارشــی آلچالدیجی حرکتلــر ائدیردیلر.یهــودی لــره قارشــی موناســیبت لاپ پیــس ایدی.فاشیســتلر یهــودی لریــن ســاچلارینی قیرخیب،لــوت ســویوندوروردولار.اونلارا اولمازیــن ایشکنجه لرینی وئریردیلر.اؤلــوم دوشــرگه لرینــده گازلا اونــلاری بوغــوب اؤلدوروردولــر.

## افزایش عوارض، تنبیه سفر به خارج است، مانع سفر مردم نشویم

**«افزایش سه برابری عوارض خروج از کشور، تنبیه و جریمه مردمی است که قصد سفر به خارج از کشور را دارند. هیچ‌وقت منافعی که از جیب مردم تامین و یا به آنها تحمیل شده باشد را نمی‌خواهیم و این کار را انصاف نمی‌دانیم.»**

دولت در لایحه بودجه سال ۹۷ که روز یکشنبه (۱۹ آذر) به مجلس تقدیم کرد، افزایش سه برابری عوارض خروج از کشور را پیشنهاد داد. بر این اساس هر نفر در سفر نخست ۲۲۰ هزار تومان باید عوارض خروج پرداخت کند، این مبلغ در سفر دوم حدود ۵۰ درصد افزایش می‌یابد (۳۳۰ هزار تومان) و برای سفرهای سوم و بیشتر با ۱۰۰ درصد افزایش، به ۴۴۰ هزار تومان می‌رسد. قرار است ۴۰ هزار تومان از مبلغ تعیین شده برای عوارض خروج، به توسعه زیرساخت‌ها و تاسیسات گردشگری و حمایت از بخش میراث فرهنگی و صنایع دستی اختصاص یابد.

علی اصغر مونسان- رییس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نیز گفته که برای سال ۹۷، حدود ۱۶۰ میلیارد تومان اعتبارات عوارض به این سازمان تعلق خواهد گرفت که بخشی از درآمد حاصل از آن صرف حمایت از تورهای ورودی خواهد شد.

گردشگری، تعامل فرهنگ‌هاست، یعنی آمد و شد؛ اما با تصمیمی که برای عوارض خروج گرفته‌اند، یعنی قرار است این تعامل به هم زده شود

اما ابراهیم پورفرج، رییس جامعه تورگردانان ایران به نمایندگی از تشکلی که در زمینه تورهای ورودی فعال است، با این بخش از لایحه پیشنهادی مخالفت کرد و به ایسنا گفت: نمی‌دانم هدف از افزایش سه برابری و تصاعدیِ عوارض خروج از کشور چه بوده، اما باید توجه کرد که بحث گردشگری، تعامل فرهنگ‌هاست، یعنی آمد و شد؛ ولی با تصمیمی که برای عوارض خروج گرفته‌اند، یعنی قرار است این تعامل به هم زده شود.

او اضافه کرد: اگر می‌خواهند در این رفت‌وآمد توازن ایجاد کنند، انگیزه گردشگری را بالا ببرند، قوانین سفر را تسهیل کنند، زیرساخت‌ها را توسعه دهند، چرا می‌خواهند با مردم آن را جبران کنند؟

رییس هیات مدیره جامعه تورگردانان افزود: ما نمی‌توانیم مردم را از سفر رفتن منع کنیم، یا آنهایی که مسافرِ خارج هستند را جریمه و تنبیه کنیم، معنای افزایشی که در عوارض خروج از کشور اتفاق افتاده، همین می شود.

اگر می‌خواهند در رفت‌وآمد از کشور توازن ایجاد کنند، انگیزه گردشگری را بالا ببرند، قوانین سفر را تسهیل کنند، زیرساخت‌ها را توسعه دهند، چرا می‌خواهند با مردم آن را جبران کنند؟

وی ادامه داد: با این مبلغی که برای عوارض تعیین کرده‌اند، یک خانواده چهار نفره فقط برای یک سفر باید حدود یک میلیون تومان عوارض خروج بدهد. در سفر دوم این رقم به حدود ۱,۵ میلیون تومان می‌رسد. آیا وقتی این پیشنهاد را مطرح می‌کردند، از خود سوال پرسیدند با این تصمیم چه گروهی را از سفر منع یا جریمه می‌کنند؟ پورفرج اظهار کرد: قطعا قشری که آسیب‌پذیر است، آنهایی که یک سال پول جمع می‌کنند تا یک سفر خارجی ارزان بروند ضرر خواهند کرد. وگرنه آنهایی که پولدارند، این عددها برایشان مهم نیست، بیشتر از این هم بشود، پرداخت می‌کنند. آیا با این تصمیم قرار است به اقشار ضعیف کمک کنند یا آنها را محروم کنند؟

وی افزود: قطعا ما به عنوان بخشی که گفته شده قرار است از طریق ۱۶۰ میلیارد تومانی اعتبار عوارض خروج حمایت شویم، باید خوشحال باشیم؛ ولی ما چنین منافعی را نمی‌خواهیم. اصلا سازمان میراث فرهنگی با این پول چه کار می‌تواند انجام دهد؟ آیا قرار است مثل گذشته بخشی از این پول را به صنایع دستی و بخشی هم به مرمت میراث فرهنگی اختصاص دهد و باز تبلیغات گردشگری روی زمین بماند؟

آیا برای توسعه زیرساخت گردشگری، باید پولِ آن را از مردم بگیریم؟ بهتر نیست به جای آنکه مانع خروج مردم از کشور شویم، انگیزه سفر رفتن را بیشتر کنیم؟

او ادامه داد: آیا برای آن که زیرساخت گردشگری را توسعه دهیم باید پولِ آن را از مردم بگیریم؟ نمی‌توانیم اعتبار و تسهیلاتِ آن را از محل دیگری تامین کنیم؟ آیا بهتر نیست به جای آن که مانع خروج مردم از کشور شویم، انگیزه سفر رفتن را بیشتر کنیم؟ تخت‌جمشید را یک هفته به خاطر تولد کوروش تعطیل می‌کنیم و گردشگران خارجی بدون دیدن یکی از مهمترین سایت‌های تاریخی، ایران را ترک می‌کنند، آیا با این کارها می‌خواهیم گردشگران بیشتری را جذب یا انگیزه سفر ایجاد کنیم؟ چرا به جای ایجاد محدودیت، زیرساخت‌ها را توسعه نمی‌دهیم، تنوع در کشور ایجاد نمی‌کنیم، حمل و نقل‌مان را ساماندهی نمی‌کنیم، خدمات هتل‌ها را ارتقاء نمی‌دهیم که مردم بیشتری در کشور سفر کنند؟

پورفرج ادامه داد: سالانه دو میلیون ایرانی به ترکیه سفر می‌کنند، چرا علت آن را بدون تعارف بررسی نمی‌کنند؟ مردم به ترکیه می‌روند، چون این کشور انگیزه سفر ایجاد کرده است، می‌توانند آنجا در آرامش خرید کنند، انواع خوراک‌ها و دسرها را مصرف کنند، در هتل‌های خوب اقامت کنند، حمل‌ونقل راحتی داشته باشند، وقتی هم از سفر برمی‌گردند خوشحالند، چون به کشوری رفته‌اند که تنوع و برنامه داشته است.

رییس جامعه تورگردانان ایران گفت: تُرک‌ها در روزی که عید باستانی ما است جشنی برگزار می‌کنند که نمونه‌اش را در ایران نداریم. حالا ما بدون توجه به کارهایی که لازم است برای توسعه گردشگری انجام دهیم، مردم را جریمه می‌کنیم که سفر نروند. ما با این جریان موافق نیستیم و امیدواریم این بخش از لایحه بودجه، مصوب نشود و پیشنهاد می‌کنیم راه‌های دیگری را برای توسعه گردشگری امتحان کنند، مثلا برای یک دوره ۱۰ ساله، دو درصد از درآمد نفت را در این صنعت مدیریت کنند، قطعا نتیجه بهتری خواهند گرفت.